

TYT'de 1 Kelime +1 Net

• **Hadesten taharet** namaz kılacak kimsenin **abdest**, ihtiyacı varsa **gusül**, suyun bulunmadığı zamanlarda da **teyemmüm** almasıdır.

• **Fıtrat**: İnsanın doğuştan Allah'ı bulabilecek kabiliyette yaratılması ve varoluşunda O'na inanma eğiliminin bulunmasıdır.

• **Subuti sıfatlar**

İlim; Allah'ın her şeyi bilmesidir.

Semi; Allah'ın her şeyi işitmesidir.

Basar; Allah'ın her şeyi görmesidir.

Kudret; Allah'ın gücünün her şeye yetmesidir.

Tekvin; Allah'ın her şeyi yaratmasıdır.

• **Tevekkül**: Herhangi bir işte elinden geleni yaptıktan sonra, o işi Allah'a havale etme, O'na güvenip dayanma.

• **Cüz'i irade**: İnsanın seçimlerinde hür olması, özgür bir şekilde yaptığı eylemlerinden de sorumlu tutulmasına denir.

Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi

TYT'de 1 Kelime +1 Net

• Haccın Farzları:

- *İhram'a girmek,
- *Arafat'ta vakfe yapmak,
- *Kabe'yi tavaf etmek.

• İslam'da paylaşma ile ilgili ibadetler:

Zekât: Nisap miktarı mala sahip bir Müslümanın malının belli bir miktarını ihtiyaç sahiplerine vermesine denir. **FARZDIR.**

İnfak: Müslümanların ihtiyaç sahiplerine yaptığı sadece maddi yardımlara denir. **MENDUPTUR.**

Sadaka: Müslümanların ihtiyaç sahiplerine yaptığı hem maddi hem de manevi yardımlardır. **MENDUPTUR.**

Fıtır Sadakası (Fitre): İnsan olarak yaratılmanın ve Ramazan orucunu tutup bayrama ulaşmanın bir sonucu olarak; dinen zengin olup Ramazan ayının sonuna yetişen Müslümanların, ihtiyaç sahiplerine verdiği sadakaya denir. **VACİPTİR.**

Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Agnostisizm: İnsanın, kendi deneyimleriyle elde ettiği olguların ötesinde hiçbir şeyin varlığını bilemeyeceğini ileri süren öğretilerdir. Agnostisizm hem bir terim, hem de felsefi kavram olarak Thomas Huxley tarafından ortaya atılmıştır.

Ahlak : İnsanların toplum içindeki davranışlarını ve birbirleriyle ilişkilerini düzenlemek amacıyla başvurulan kurallar dizgesi, başka insanların davranışlarını olumlu ya da olumsuz biçimde yargılamakta kullanılan ölçütler bütünüdür.

Akademia: Platon'un kurduğu felsefe okulunun adıdır.

Ampirizm(Empirizm): Bilginin tek kaynağının deney olduğunu ileri süren öğretidir...

Analitik Felsefe(Neopozitivizm): 2. Dünya Savaşı'ndan sonra İngiltere'de ve ABD ile bazı İskandinav ülkelerinde yaygınlaşan ve felsefenin asıl uğraş alanının dil ve dildeki kavramları çözümlenmesi olduğunu, bu yolla "kafa karışıklığı" yaratan geleneksel felsefe sorunlarının çözülebileceğini savunan felsefe akımı.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Anarşizm : Başta devlet olmak üzere bütün baskıcı kurumları ortadan kaldırmayı öneren öğreti.

A Posteriori : Deneyden sonra ve onun ürünü olarak elde edilendir. Deneyden önce ve ondan bağımsız olarak anlamını dile getiren Latince apriori deyimiyile birlikte kullanılır.

A Priori: Deneyden önce olan... Deneyden sonra olan anlamındaki BilgiAposteriorinin (sonsal) karşıtıdır.

Arkhe : Arkhe, ülkemizin batı kıyılarında yaşamış olan Sokrates öncesi antik Yunan filozofların(doğa filozoflarının) "temel", "ana madde" anlamında kullandıkları sözcüktür.

Ateizm: Tanrının varlığını yadsıyan görüş... Ateizm, ruh, ölümden sonra yaşam vb. her türlü metafizik inançların yadsınmasını kapsar.

Akt: Bilginin oluşum sürecinde süje ile obje arasındaki ilişkiyi kuran bağdır.

Bilgi: Öznenin amaçlı yönelimi sonucunda, özne ile nesne arasında kurulan ilişkinin ürünü olan şeydir.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Deizm: Tanrılık gücünün sadece yaratma işlemiyle sınırlandırıldığını ve bir kez yaratıldıktan sonra dünyanın hiçbir işine karışmadığını eş deyişle dünyayı yönetmediğini belirtir.

Determinizm: Ahlaki seçimler dahil bütün olayları, özgür iradeyi ve insanın başka türlü davranabilmesi olanağını dışlayan, önceden var olan nedenlerce belirlendiğini savunan kuram.

Diyalektik: Kavramlar arasındaki karşıtlık ilişkisinden yola çıkarak bunu doğruya varan süreçlerin açığa çıkarılmasında bir ilke olarak kullanan düşünme ve araştırma yolu.

Diyalektik İdealizm: Hegel'in idealizmine diyalektik idealizm denir.

Diyalektik Materyalizm: Doğada ve tarihte belirleyici olan süreçlerin , kendi içlerindeki karşıtlık yoluyla oluştuğunu ve bütün olayların bu maddi temelli ilişkilerle açıklanması gerektiğini savunan felsefe görüşü.

Dogma: Her türlü inceleme ve eleştirmenin üstünde tutulan, doğruluğu denemesiz ve tartışmasız kabul edilen ve değişmez sayılan düşüncedir.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Doğmatizm: Din ya da yetkelerce ileri sürülen düşünce ve ilkeleri kanıt aramaksızın, incelemeksizin ve eleştirmeksizin bilgi sayılan anlayış.

Doğruluk: Varolanlara ilişkin ortaya konan yargılardır.

Düalizm: Herhangi bir alanda birbirlerine indirgenemeyen iki karşıt ilkenin varlığını ileri sürme... Bircilik ve çokçuluk terimleri karşılığıdır.

Egoizm: Bencillik ahlakı.

Eklektizm: Eklektizm denince, tek ve belli bir yönü olmayan, çeşitli felsefe akımlarından gerekli gördüğü şeyleri alarak bir araya toplayan bir felsefe anlaşılır.

İndeterminizm: Ahlakta endeterminizm, insan iradesinin hiçbir şarta bağlı olmadığını, içinde bulunduğu şartlarla belirlenmediğini, insanın hür iradesinin sebeplilik kanununa bağlı olmadığını ileri sürer.

Egzistansiyalizm: Varoluşçuluk.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Enstürmantalizm: Amerikan düşünürü pragmacı John Dewey'in kuramları alet sayan öğretisidir.

Entüsyonizm: Bilginin sezgiyle elde edilebileceğini savunan öğretilerin genel adıdır.

Epistemoloji: İnsan bilgisinin yapısını ve geçerliliğini inceleyen felsefenin alt disiplinidir.

Estetik: Güzeli ve güzel sanatların doğasını inceleyen felsefenin alt disiplinidir. Estetiği bağımsız bir bilim olarak ilk ileri süren ve adlandıran Alman düşünürü Alexander Baumgarten'dir.

Fatalizm: Her şeyin alın yazısına göre önceden belirlenmiş olduğuna, insanın bu önceden belirlenmiş olan alın yazısını değiştiremeyeceğine inanan dünya görüşü.

Fenomen: Duyularımız ile algılayabileceğimiz her şey.

Fenomenoloji: Bilim verilerinin doğrudan incelenmesiyle elde edilmiş ve somut deneyim konusu olmuş fenomenlere, nedensel açıklamalara ilişkin kavramlardan ve incelenmemiş ön kabullerden bağımsız yaklaşma yöntemi. Fenomenolojinin kurucusu Alman düşünür Edmund Husserl'dir.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Genel-Geçer: Her koşulda her zaman geçerli olan yargıdır.

Geist/Ruh/Tin: Maddesel olmayan, idea, fikir.

Gerçeklik: İnsan zihninden bağımsız tüm varolanlardır.

Hedonizm: Yaşamın anlamını hazda gören anlayış. Ahlaki eylemin amacını hazda bulan ahlak öğretisi.

İdea: Platon'a göre algılarla kavradığımız nesnelerin orijinal formları, örnekleri.

İdealizm: Var olan her şeyi düşünceye bağlayan, düşünce dışında nesnel bir gerçekliğin var olduğunu kabul etmeyen felsefe öğretisi.

Kosmos: Düzenli ve uyumlu bir yapı oluşturan bütün; evren.

Kümülatif: Yığılımlı anlamına da gelir. Felsefi bilgi, bilimsel bilgi gibi önceden bilinen bir şeylerin üstüne ekleme yapmaz, kendi bildiklerini belirtir.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Kritisizm: Alman düşünürü Immanuel Kant'ın öğretisi...Kant'a göre felsefe araştırması, bir değerlendirme (eleştiri) olmalıdır.

Kynikler (Kinikler) Okulu:Yaşamın biricik ereğini hiçbir şeye gereksinme duymama ve kendi kendiyile yetinme, kısaca salt özgürlük olarak erdemde bulan Sokratesçi Yunan felsefe okulu.

Liberalizm: Siyasal, dinsel ve ekonomik alanlarda müdahaleleri istemeyen devlet, toplum ve birey arasındaki ilişkilerde önceliğin bireyin hak ve özgürlüklerinde olması gerektiğini savunan öğretilerin genel adı.

Liberyartalizm: nsanın doğuştan getirdiği hakları paralelinde özgür olduğunu savunan özgürlükçü yaklaşımdır.

Materyalizm: Evrendeki tek cevherin madde olduğunu ve bütün varlıkların maddeden türediğini öne süren görüş .

Metafizik: Eski Yunan filozofu Aristoteles Fizik ismi verilen bir seri kitap yazmıştır. İlk sürümlerinden birinde Aristoteles'in çalışmaları bazı kitap grupları Fizik 'ten hemen sonra yer almıştır.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Mimesis: Taklit; benzetme, örnek alınan şeyi yeniden yapma.

Monad: Leibniz'in felsefesinde, sonul gerçekliği oluşturan , sonsuz küçüklükte ruhsal-maddi varlıklara verilen ad.

Monizm: Tek gerçeklikle varlığı açıklayan yaklaşım.

Nihilizm: Hiççilik. Siyasal açıdan her türlü siyasal düzeni yadsıyan görüşleri dile getirdiği gibi törebilimsel açıdan her türlü törebilim kurallarını ve değerlerini yadsıyan görüşleri ve bilgi bilimsel açıdan her türlü bilgiyi ve bilgilenme olanağını yadsıyan görüşleri dile getirir.

Nominalizm: Genel kavramları gerçek saymayıp birer addan ibaret bulan öğretisi...

Normatif: Kural koyucu anlamında kullanılır.

Numen: Nesnenin algımızın dışında kalan kısmı.

Oluşçuluk: Varlığı oluşa yani değişime dayalı açıklayan yaklaşım.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Ontoloji: Varlığı bütünüyle inceleyen felsefe dalı; varlık bilim. Bir bütün olarak varlığı ele alan ve var olanların en temel niteliklerini inceleyen felsefe dalı.

Ödev Ahlakı: Kant'ı ahlak görüşü. Ahlaki eylemde bulunmayı ahlak yasasına uyma olarak kabul eden öğretisi.

Öz: Bir nesneyi neyse o yapan gereçlerin tümü. Tarih boyunca öz için değişik tanımlar yapılmıştır.

Paradoks: Kökleşmiş kanılara aykırı olarak ileri sürülen düşünce. Kendi içinde çelişkiliymiş gibi görünen, mantıksal olarak hem doğruluğu, hem de yanlışlığı kanıtlanabilen önermedir.

Panteizm: Bir bütün olarak kavranan evrenin Tanrı ile özdeş olduğu ve evrende açığa çıkan bileşik töz, güçler ve yasalar dışında Tanrı olmadığı öğretisidir.

Politeizm: Çok Tanrıcılık.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Pozitivizm: Olgularla desteklenen ya da olgularla ilgili verilere dayanan bilginin tek sağlam bilgi türü olduğu görüşüdür.

Pragmatizm: Hakikati ve gerçekliği yalnızca eylemlerin sonuçları ve başarıları ile değerlendiren felsefe öğretisi.

Rasyonalizm: Hakikatın ölçütünü duylarda değil, düşünmede ve tümdengelimli çıkarımlarda bulan öğretilerin genel adı. Akılcılık, usçuluk.

Realizm: Bilinçten bağımsız bir gerçekliğin var olduğunu kabul eden öğretisi. Varlığın, insan bilincinden bağımsız ve nesnel olarak var olduğunu ileri süren görüş. Realizm bilgi kuramı açısından nesneyi özneye, bilineni bilene bağılı kılan idealizmin, kavram açısından da şeylerin yapısının gerçekliğini adlarla sınırlayan adcılığın ve ortaçağın sonlarına doğru adcılığın yerini alan kavramcılığın karşıtıdır.

Refleksif: Felsefenin kendi kendini eleştirmesi olayıdır. İkinci dereceden düşünme, düşünme üzerine düşünme olarak da ifade edilir.

Rölativizm: Bilginin göreceliğine ilişkin kavramdır.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Sensualizm: Bilginin duyumdan geldiğini savunan öğretisi.

Septisizm: Her tür bilgi savını şüpheyile karşılayan ve bunların temellerini etkilerini ve kesinliklerini irdeleyen tutum. Şüphencilik felsefe tarihi boyunca yerleşik kanılar ve inançları sarsmış felsefe, bilim ve özellikle dinde birçok anlayışın değişmesine ortam hazırlamıştır.

Teizm: Evreni yaratan ve yöneten, vahiy yoluyla insanlara buyruklar veren bir tanrının varlığına inanır.

Temellendirme: İleri sürülen bir iddia için temel, dayanak, gerekçe verme.

Töz: Cevher. Değişen durumlara karşı kalıcı olan; kendi kendisiyle, kendi kendisinde var olan. Var oluşu için başka bir şeye ihtiyacı olmayan.

Tümevarım: Tekil ve tikelden tümeli, özelden geneli çıkaran uslamlama yöntemi.

Felsefe

TYT'de 1 Kelime +1 Net

Tümdengelim: Tümelden tikeli ve genelden özeli çıkaran uslamlama yöntemi.

Utularizm: Etikte bir eylemin doğruluğunu etkilediği kişilere getirdiği mutlulukla ölçen görüş.

Ütopya: Gerçekleşme olasılığı olmayan hayal ürünü devlet tasarımı.

Varoluşçuluk: Varoluşçu felsefe düşüncesini temel olarak alan bütün düşünsel uğraşılara verilen ad. Danimarkalı düşünür Kierkegaard'ın büyük ölçüde başlattığı, aynı zamanda felsefenin öteden beri ele aldığı sorunları kökten yenilemeye çalışan, günümüz Avrupa'sının birçok düşünürünün yaşattığı akım.

Felsefe

